

ویژه واکسیناسیون علیه زونا (هرپس زوستر، زوستر)- با واکسن زیرواحد غیرفعال شده (نوترکیب)

زونا (زوستر) یک جوش بسیار دردناک و موضعی است که به علت ویروس varicella-zoster به وجود می‌آید. همان ویرسی که پاتوژن آبله نیز (varicella) است. تقریباً، 300000 نفر در آلمان، هر سال به این بیماری مبتلا می‌شوند- و روند آن رو به بالا است.

زوستر فقط در افرادی ایجاد می‌شود که قبلاً به عفونت آبله مبتلا شده‌اند. اولین تماس در زندگی با ویروس varicella-zoster (VZV) منجر به آبله می‌شود که در بعضی موارد نیز متوجه آن نمی‌شوید. وقتی آبله بهبود یافت، بعضی ویروس‌ها در مراکز عصبی (غدد عصبی) ستون فقرات و مغز باقی می‌مانند. آن‌ها می‌توانند در کل مدت عمر در آنجا زنده بمانند، بدون آن‌که باعث بروز علائم بیماری شوند. با افزایش سن، به ویژه در افراد 50 سال و بالاتر و افرادی که سیستم ایمنی ضعیف دارند (و همچنین به علت مصرف دارو)، ویروس‌ها می‌توانند دوباره فعال شوند. فعال شدن مجدد عفونت VZV باعث بروز علائم معمول زونا- ناراحتی، قرمزی صورت، تاول در محدوده بسته و در بعضی مواقع، درد شدید می‌شود. بدن یا صورت بیشتر معمولاً فقط نیمی از بدن یا صورت- تحت تاثیر قرار می‌گیرند. نام زونا برگرفته از درگیری اعصاب منشعب شده از ستون فقرات است که دور نیمی از تنه می‌تابند.

خود زونا از انسان به انسان منتقل نمی‌شود، اما کسانی که بیمار هستند می‌توانند ویروس را به افراد حساس (غیرایمن) منتقل کنند، مثلاً از پدر بزرگ و مادر بزرگ‌ها به نوه‌ها که در این صورت آن‌ها به آبله مبتلا خواهند شد. انتقال می‌تواند فقط از طریق عفونت مستقیم مثل محتویات تاول باشد. اما از طریق سرفه یا عطسه منتقل نمی‌شود.

زونا معمولاً در سن بالا اتفاق می‌افتد. در ابتدا در منطقه درمان شده‌ی اعصاب متاثر، تاول روی پوست وجود دارد که بعدها خشک شده و پوسته می‌شود. درد منطقه اعصاب متاثر (نورالژی بعد از هرپس) می‌تواند سال‌ها ادامه پیدا کند. علاوه بر مشکلات بالقوه مثل فلج یا سایر عفونت‌های باکتریایی در پوست متاثر از زونا، بیم عفونت نادر ستون فقرات، غشای مغزی یا مغز وجود دارد. اگر اعصاب صورت تحت تاثیر قرار بگیرند، ممکن است التهاب چشم شامل شبکه چشم یا عصب بینایی، نقص شنوایی یا تعادل یا فلج ماهیچه صورت اتفاق بیفتد. در بعضی موارد، زونا می‌تواند به منطقه اعصاب مجاور و به ندرت به کل بدن سرایت کند (هرپس زوستر مسری).

در حالی که داروهایی وجود دارند که می‌توانند بهبود علائم پوست را تسریع کنند، گزینه‌های تری‌پراپی مربوط به درد عصب مستمر محدود هستند. واکسن زونا به محافظت در برابر خود بیماری زونا و وقوع درد مداوم کمک می‌کند (نورالژی بعد از هرپس، PHN).

واکسن

واکسن غیرفعال شده زونا با استفاده از تکنولوژی نوترکیب DNA تولید می‌شود. واکسن حاوی پروتئینی از مواد ژنتیک پاتوژن مرتبط با واکنش ایمنی است که به یک ادجوانت متصل می‌شود. واکسن به ماهیچه (تزریق درون ماهیچه‌ای)، ترجیحاً بالای بازو تزریق می‌شود. واکسن غیرفعال شده علیه زونا برای افراد 50 سال و بالاتر تایید شده است.

واکسن را می‌توان هم زمان با یک واکسن آنفلوآنزای غیرفعال شده، واکسن 23-ظرفیتی پنوموکوک و همچنین ترکیب واکسن کزاز، دیفتتری و سیاه سرفه در مناطق مختلف بدن (بالای بازوی سمت راست و چپ) تزریق کرد. در حال حاضر، هیچ دانش تجربی درباره تزریق هم زمان با سایر واکسن‌ها در دسترس نیست.

چه کسی باید واکسینه شود؟

کمیته دائمی واکسیناسیون (STIKO) واکسن موارد زیر را توصیه می‌کند:

- به عنوان یک واکسیناسیون استاندارد برای همه افراد 60 سال و بالاتر
- برای افراد 50 سال و بالاتری که به علت یک بیماری زمینه‌ای خطر سلامت بیشتری دارند، مثل:
- بیماری که ناهنجاری سیستم ایمنی ارثی یا اکتسابی و یا ناشی از دارو دارند
- عفونت HIV
- آرتریت روماتوئید یا لوپوس اریتماتوز سیستمیک

- ناهنجاری التهاب روده مزمن
- بیماری‌های تنفسی: بیماری‌های انسداد مزمن ریوی (COPD) یا آسم
- دیابت قندی

واکسن دو بار با فاصله حداقل 2 ماه تزریق می‌شود که البته نباید از 6 ماه پیش‌تر شود. پیش‌بینی می‌شود، ایمن‌سازی تقریباً 4 هفته بعد از دوز دوم باشد. این که آیا بعد از چند سال، نیاز به دوز دیگری باشد، هنوز مشخص نیست.

چه کسانی نباید واکسینه شوند؟

در صورت وجود یک بیماری حاد نیازمند درمان همراه با تب (بالای $38/5^{\circ}\text{C}$)، واکسیناسیون باید به تعویق بیفتد. افرادی که نسبت به محتویات واکسن آلرژی دارند نیز نباید واکسینه شوند. پزشک شما به درباره استثنایا به شما خواهد گفت.

هیچ دانش تجربی درباره تزریق واکسن زونا در زنان باردار و شیرده وجود ندارد، در نتیجه باید از واکسیناسیون به منظور احتیاط پرهیز کرد (واکسن فقط برای افراد 50 سال و بالاتر مجاز است). واکسیناسیون برای افرادی که قبلاً زونای آن‌ها بیرون ریخته توصیه نمی‌شود. درمان التهاب عصبی زونای فعال با واکسیناسیون ممکن نیست. البته، می‌توان واکسیناسیون را در زمان دیگری انجام داد. پزشک شما می‌تواند در این باره به شما توصیه دهد.

رفتار بعد از واکسیناسیون

فردی که واکسن دریافت می‌کند، نیاز به مراقبت خاصی ندارد: البته باید به مدت 3 روز بعد از واکسیناسیون از فشار فیزیکی غیرمعمول پرهیز شود. برای افرادی که احتمال واکنش قلبی عروقی دارند یا آلرژی فوری دارند، پزشک باید قبل از واکسیناسیون مطلع شود. به علت وقوع احتمالی غش، واکسیناسیون باید در حالت درازکش باشد.

واکنش‌های عمومی و موضعی احتمالی بعد از واکسیناسیون

علاوه بر ایمن‌سازی هدفمند و محافظت افراد واکسینه شده در برابر بیماری، ممکن است بعد از واکسیناسیون، قرمزی موقت یا ورم و سفت شدن دردی درناک و حس گرمی به تناوب در محل واکسیناسیون اتفاق بیفتد (در کمتر از 10 درصد افراد واکسینه شده). این تعامل عادی بدن با واکسن است. خارش نیز ممکن است در محل واکسیناسیون اتفاق بیفتد (1 تا 20 درصد)، گاهی (0/1 تا 1 درصد) نزدیک گره‌های لنفاوی متورم می‌شود. سردرد و درد ماهیچه، خستگی، لرز و تب و علائم گوارشی (تهوع و استفراغ، درد شکمی) مرتب به وجود می‌آید. اگر واکسن پنوموکوک 23-ظرفیتی نیز هم‌زمان تزریق شود، ممکن است تب و لرز مدام اتفاق بیفتد. درد مفاصل گاهی اتفاق می‌افتد. واکنش غش نسبت به سوزن محتمل است و ممکن است همراه با ضعف بینایی، ناراحتی یا حرکات غیرعادی موقتی در مدت بهبود همراه باشد («قسمت رفتارهای بعد از واکسیناسیون» را ببینید). واکنش‌های خاص معمولاً موقت هستند و به سرعت و بدون عواقب برطرف می‌شوند.

آیا امکان بروز عوارض واکسیناسیون وجود دارد؟

عوارض واکسیناسیون آثار بسیار نادر واکسیناسیون هستند که فراتر از واکنش عادی واکسن بوده و به شدت بر سلامت فرد واکسینه شده تأثیر می‌گذارد. بعد از تزریق واکسن زونای نوترکیب، به ندرت مشکلات پوستی بصورت موقت همراه واکسن به وجود آمده و همچنین واکنش آلرژیک به ویژه جوش و کهیر مشاهده شدند. مثل سایر واکسیناسیون‌ها، در موارد نادر، واکنش آلرژیک فوری و حتی شوک بعد از تزریق واکسن قابل پیشگیری نیست.

مشورت با مسئول تزریق واکسن در رابطه با عوارض جانبی بالقوه

تزریق‌کننده غیر از این برگه اطلاعاتی، مشورت اطلاعاتی نیز به شما می‌دهد. اگر بعد از واکسیناسیون علائمی را مشاهده کردید که فراتر از علائم مذکور و غیر از واکنش‌های مقطعی و کلی است: تزریق‌کننده برای ارایه مشاوره در خدمت شما است. شما می‌توانید با مسئول واکسیناسیون تماس بگیرید.

رضایت‌نامه**ویژه واکسیناسیون زونا- با واکسن غیرفعال شده**

(فرم و کپی آن موجود است تا طبق قانون حقوق بیمار در اختیار افرادی که واکسن دریافت می‌کنند و والدین/سرپرست آن‌ها قرار گیرد.)

نام فردی که واکسن دریافت می‌کند _____

تاریخ تولد _____

من محتویات برگه اطلاعاتی را خوانده و درباره جزئیات واکسیناسیون در مدت گفتگو با پزشک خود شدم.

من سوال دیگری ندارم

من نسبت به تزریق واکسن زونای پیشنهادی رضایت دارم- با واکسن غیرفعال شده

من به انجام واکسیناسیون رضایت ندارم. من نسبت به عواقب عدم واکسیناسیون مطلع شده‌ام.

یادداشت: _____

مکان، تاریخ: _____

امضای پزشک

امضای فرد دریافت‌کننده واکسن

رفع مسئولیت

نسخه اصلی (06/2018) برگه اطلاعاتی توسط Das Deutsche Grüne Kreuz e.V برای موسسه رابرت کوخ ترجمه شده است. متن آلمانی قانونی است: هیچ مسئولیتی در خصوص خطای ترجمه یا تطابق ترجمه با بازبینی‌های آتی نسخه اصلی آلمانی پذیرفته نیست.

نام
واکسن زونا- با واکسن
غیرفعال شده

اطلاعات زیر قبل از تامین واکسن درخواست می‌شود:

1. آیا فردی که واکسن دریافت می‌کند در حال حاضر سالم است؟
 بله خیر

2. آیا فردی که واکسن دریافت می‌کند نسبت به آلرژی‌ها آگاه است؟
 بله خیر

اگر بله، کدام موارد

3. آیا فردی که واکسن دریافت می‌کند علائم آلرژیک، تب بالا یا سایر واکنش‌های غیرمتداول را بعد از واکسیناسیون قبلی تجربه کرده است؟
 بله خیر

اگر می‌خواهید بیشتر درباره واکسیناسیون زونا بدانید، از پزشک تزریق سوال کنید!
لطفا کارت واکسن را در نوبت واکسیناسیون بیاورید.